

CC: Mevr. M.H.M. Faber, Minister van Asiel en Migratie

Amsterdam, 18 april 2025

Betreft: Brief Werkgroep Kind in azc t.b.v. het commissiedebat vreemdelingen- en asielbeleid op 24 april 2025

Geachte woordvoerders,

Als reactie op de voortdurende en onveranderde crisissituatie met kinderen in de (nood)opvanglocaties vragen wij u voor het Commissiedebat Vreemdelingen- en Asielbeleid van 24 april 2025 onderstaande zaken aan de kaak te stellen, aan de minister te vragen of zelf te initiëren. Later in de brief geven wij achtergrondinformatie en verdere duiding.

Op dit moment verblijven er **6.664 kinderen** in tijdelijke (crisis)noodopvang. In het totaal verblijven **5.855 kinderen**, van wie **1.689 niet-begeleide minderjarigen**, in noodopvanglocaties. In de crisisnoodopvang verblijven **809 kinderen**, van wie **30 niet-begeleide minderjarigen**.

Wij verzoeken de Kamer en de minister om de volgende punten ter bevordering van kindvriendelijke opvang in overweging te nemen:

- Wij verzoeken u om kinderen die in (crisis)noodopvanglocaties en de grote, sobere doorstroomlocaties verblijven, direct over te plaatsen naar reguliere en kindvriendelijke opvanglocaties. Deze opvanglocaties moeten voorzien zijn van toegang tot onderwijs (in de nabije omgeving), zorg, sport, dagbesteding en passende begeleiding.
- Wij verzoeken u de minister te vragen welke maatregelen momenteel worden genomen om de rechten van kinderen in de asielopvang daadwerkelijk te waarborgen. Zoals volgt uit de uitspraak van Gerechtshof Den Haag van 2022 verbiedt het de Staat en het COA om kwetsbare asielzoekers (waaronder kinderen) in een noodopvanglocatie of een crisisnoodopvanglocatie plaatsen, tenzij in die locatie in hun specifieke opvangbehoefte kan worden voorzien¹.
- Wij roepen u op om de minister aan te sporen tot directe uitvoering van de eerder toegezegde brief over alle kind-aangelegene zaken in de asielopvang en het bijbehorende uitvoeringsplan van alle aangenomen moties, zoals besproken op 19 december 2024².
- Wij vragen u om na te gaan of er inmiddels is gestart met de uitvoering van de door de Tweede Kamer aangenomen moties met betrekking tot de situatie van kinderen in de asielopvang. Indien dit nog niet is gebeurd, vernemen wij graag op welke termijn de minister van plan is deze alsnog uit te voeren.
- Wij verzoeken u zich uit te spreken tegen verdere versobering van opvanglocaties waar kinderen en jongeren verblijven. Alle kinderen in Nederland hebben recht op een veilige, stabiele en menswaardige opvangplek, met privacy, begeleiding en toegang tot zorg en onderwijs. De doorstroomlocaties voor statushouders – mensen en kinderen die volwaardig deel uitmaken van de Nederlandse samenleving – moet een omgeving geboden worden die de ontwikkeling van kinderen ondersteunt en hun integratie bevordert. Een vergaande versobering van deze locaties ondermijnt niet alleen deze doelstelling, maar staat ook in direct conflict met de verplichtingen die de Nederlandse overheid op grond van het VN-Kinderrechtenverdrag is aangegaan.
- Wij doen een oproep tot het behoud van de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders. Het afschaffen van deze taakstelling zal leiden tot langer verblijf in opvang- of doorstroomlocaties, terwijl statushouders juist een nieuwe start moeten maken. Voor kinderen is

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHDHA:2022:2429>.

² https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2024A09395.

het noodzakelijk dat zij zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en zelfstandig wonen is daarvoor een eerste voorwaarde.

Op 2 april sprak de Kamercommissie met vijf kinderen en jongeren over hun leven in de noodopvang.

Tijdens het indrukwekkende gesprek werd duidelijk wat al langer bekend is: kinderen in de noodopvang leven onder schrijnende omstandigheden die hen belemmeren in hun ontwikkeling. Zonder toegang tot onderwijs, zonder rust of privacy, en zonder een gevoel van veiligheid kunnen zij simpelweg niet kind zijn. Deze realiteit is niet alleen onacceptabel, maar ook in strijd met het VN-Kinderrechtenverdrag – een verdrag dat Nederland niet alleen onderschrijft, maar waar het zich juridisch toe heeft verplicht. De Kamercommissie voelde met de kinderen mee en had oog voor het lot van deze kinderen.

Nog langer verblijf van kinderen in tijdelijke noodopvang is onacceptabel

Kinderen in de (crisis)noodopvang hebben vaak langdurig geen toegang tot formeel onderwijs, leven in onrustige omstandigheden met weinig privacy, ervaren veel onzekerheid en angst over hun leefsituatie, hebben nauwelijks ruimte om te spelen en worden regelmatig overgeplaatst naar een andere opvanglocatie. Uit ervaringen die de Werkgroep toekomen blijkt dat kinderen hier vaak voor een (zeer) lange tijd verblijven. Noodopvang komt in verschillende vormen. Waar wij ons als eerste op richten, is het overplaatsen van kinderen uit schrijnende situaties – zoals sporthallen, hotels en cruiseschepen – waar ze nauwelijks toegang hebben tot onderwijs, geen passende begeleiding krijgen en leven in ondermaatse omstandigheden. Er is vaak geen plek om zich terug te trekken, te spelen of gewoon kind te zijn. Met crisisnoodopvang bedoelen we de tijdelijke gemeentelijke opvang (tgo), geregeld door gemeenten en veiligheidsregio's. De reguliere noodopvang valt onder de verantwoordelijkheid van het COA.

Inspecties waarschuwen voor schadelijke gevolgen van het verblijf in de asielopvang

In haar rapport van 15 januari 2025 waarschuwt [de Inspectie Justitie en Veiligheid](#) opnieuw voor ernstige veiligheidsrisico's waarmee kinderen in wachtlocaties, zoals Ter Apel, worden geconfronteerd. De Inspectie wijst onder meer op het structurele gebrek aan formeel onderwijs, privacy, activiteiten en begeleiding, waardoor kinderen zich niet veilig en beschermd kunnen voelen. [De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd constateerde in februari 2025](#) dat de leefomstandigheden in de asielopvang nog altijd schadelijk zijn voor de gezondheid van kinderen en andere kwetsbare groepen en vraagt om acute aanpassingen en maatregelen om verdere onnodige en onherstelbare schade te voorkomen. De conclusie is onvermijdelijk: de opvang zoals die nu is georganiseerd voldoet niet aan de minimale eisen voor een gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen.

Leefomstandigheden op grootste doorstroomlocatie onacceptabel

Op de grootste doorstroomlocatie van Nederland, de Silja-boot, verblijven op dit moment tweeduizend mensen, onder wie **396 kinderen**. De boot was oorspronkelijk bedoeld voor duizend bewoners, maar huisvest nu het dubbele aantal, allen statushouders. Veel kinderen hebben er geen toegang tot onderwijs, er is geen buitenspeelruimte, geen toekomstperspectief en ze leven in omstandigheden waar besmettelijke ziekten voorkomen. Op 8 april 2025 hebben artsen en verpleegkundigen alarm geslagen over de verslechterde situatie, waarbij zij melding maken van toenemende gedragsproblemen en ernstige veiligheidsrisico's voor kinderen³.

Spreidingswet biedt oplossing

De huidige omstandigheden zijn zowel onwenselijk als onnodig. Het is duidelijk wat kinderen nodig hebben: stabiele, kleinschalige opvang die ruimte biedt voor rust, onderwijs en ontwikkeling. Daarom staan wij positief tegenover het kabinetsvoorstel om veel elementen uit de Spreidingswet te behouden en de eerste cyclus te

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/04/10/opvangboot-silja-is-een-snelkookpan-van-geweld-en-besmettelijke-aandoeningen-waarschuwen-artsen-a4889562>.

voltooien tot 31 januari 2026. De wet zou echter ook na de eerste cyclus in zijn volledigheid voortgezet moeten worden om verantwoordelijkheid van alle gemeenten te garanderen⁴. Deze wet zorgt voor voldoende, structurele en goede opvangplekken. Plekken waar kinderen veilig kunnen opgroeien, zonder dat hun ontwikkeling wordt geschaad – en waar ze echt mee kunnen doen in de samenleving. Gemeenten, provincies en het COA geven aan dat ze deze wet willen behouden. En daar sluiten wij ons volledig bij aan. De Spreidingswet is een belangrijke stap richting structurele en kleinschalige opvang die hard nodig is⁵.

Doorstroom naar passende huisvesting

Voor statushouders – onder wie veel kinderen – vormt een snelle doorstroom naar passende huisvesting de eerste stap naar een nieuw begin en een toekomst met perspectief. Nederland heeft de verantwoordelijkheid om het VN-Kinderrechtenverdrag na te leven. Het is van groot belang dat we deze verantwoordelijkheid niet alleen erkennen, maar ook in de praktijk brengen. Uw inzet is daarbij onmisbaar om te waarborgen dat ook kinderen in de asielopvang kunnen rekenen op bescherming, stabiliteit en een menswaardige toekomst.

Wij verzoeken u deze bevindingen en onze aanbevelingen te betrekken bij uw beraadslagingen en te zorgen dat de rechten en het welzijn van kinderen in de asielopvang een centrale plaats krijgen en gewaarborgd worden. Vanzelfsprekend zijn wij van harte bereid tot een gesprek om onze bevindingen en aanbevelingen toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de **Werkgroep Kind in azc**

Tessa Terpstra

Voorzitter

De Werkgroep Kind in azc is een coalitie van Defence for Children Nederland, Save the Children, De Vrolijkheid, VluchtelingenWerk Nederland, INLIA Foundations en UNHCR. De Werkgroep is in 2010 opgericht om ervoor te zorgen dat de asielopvang voor kinderen voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. Sindsdien bundelen de leden van de Werkgroep hun krachten om de rechten en situatie van kinderen in de asielopvang te verbeteren.

⁴ <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/04/14/spreidingwet-per-2026-van-tafel-maar-asielminister-faber-wil-voordelen-ervan-behouden-a4889844>.

⁵ <https://www.leidschdagblad.nl/binnenland/vluchtelingenwerk-uitstel-intrekken-spreidingswet-goed-nieuws/56651903.html>.